

Súd: Okresný súd Michalovce
Spisová značka: 7C/541/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7715221018
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Mitterpák
ECLI: ECLI:SK:OSMI:2020:7715221018.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Michalovce sudca JUDr. Milan Mitterpák v právnej veci žalobkyne v 1. Rade A. A. B., nar. XX. X. XXXX, bytom C. D. XXXXX/X, E., žalobkyne v 2. rade E. F. G., nar. XX. X. XXXX, bytom H. D. XXXX/X, E. a žalobkyne v 3. rade A. G., nar. X. XX. XXXX, bytom H. D. XXXX/X, E., všetky zastúpené Mgr. Annou Angelovičovou – advokátkou so sídlom Slánska 20A, 080 06 Prešov, IČO : 42 420 083 proti žalovanému v 1. rade I. J. K., nar. XX. X. XXXX, L. D. XXX, žalovanej v 2. rade A. K., nar. XX. X. XXXX, bytom M. N. D. XXXX/X, A., žalovanému v 3. rade O. K., nar. XX. X. XXXX, bytom L. D. XXX, žalovanej v 4. rade J. P., nar. XX. X. XXXX, bytom H. D. XXX/XX, B., žalovanej v 5. rade A. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. D. XXX, zastúpenej žalovaným v 3. rade a žalovanému v 6. rade F. A., nar. X. X. XXXX, bytom O. D. XXX o určenie rozsahu dedičstva takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a .

II. Žalovaným v 1. rade až 6. rade súd n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalobkyniam v 1. rade až 3. rade.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyne žalobou došli na tunajší súd dňa 15. 12. 2015 pôvodne voči žalovanému v 1. rade E. L. na neznámom mieste a žalovanej v 2. rade J. L. na neznámom mieste a žalovanému v 3. rade A. A. na neznámom mieste, žalovanej v 4. rade J. P. a žalovanom v 5. rade Slovenskom pozemkovom fonde súdneho určenia, že parcela registra E KN č. 21 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 788 m², zapísané na LV č. XXXX, kat. územie Q., obec Kaluža, okres Michalovce patria do dedičstva po O. G., nar. XX. X. XXXX, naposledy bytom E., H. XXXX/X, ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX. Žalobkyne svoju žalobu odôvodnili tým, ide im o vyporiadanie parcely registra E KN č. 21, ktorá bola pôvodne vytvorená z pôvodnej pozemno - knižnej parcely np. č. 21 zapísanej v zápisnici č. 134, katastrálne územie Q.. Ako podieloví spoluvlasníci sú zapísaní žalovaní v 1. až 4. rade pričom žalovaní v 1. až 3. rade sú na neznámom mieste, ide teda o neznámych vlastníkov, ktorých právo v tomto konaní zastupuje žalovaný v 5. rade – SPF. Žalobkyne v 1. a 2. rade sú na LV č. XXX, kat. úz. Q., obec Q., okr. Michalovce zapísané ako podielové spoluvlastníčky a to každá v podiele 1, k parcele reg. E KN č. 22. Tieto spoluvlastnícke podiely nadobudli žalobkyne v 1. a 2. rade titulom dedenia po svojom právnom predchodcovi – otcovi O. G., po ktorom bolo vyporiadané dedičstvo. Osvedčenie o dedičstve so sp. značkou 26D 2130/2010 zo dňa 8. 3. 2011 s tým, že účastníčkou dedičského konania bola aj matka žalobkýň – žalobkyňa v 3. rade. Vyššie popísané zápisy na uvedených LV nezodpovedajú skutočnému užívaciemu stavu, ani reálnemu vlastníckemu stavu predmetných nehnuteľností. Parcela registra EKN č. 22 na LV č. XXX, kat. úz. Q. ako aj parcela registra EKN č. 21, na LV č. XXXX, kat. úz. Q. tvoria jeden celkom, ktorý je v celosti užívaný žalobkyniami a pred nimi až do jeho smrti bol užívaný otcom žalobkýň – Jánom Obšatníkom. Táto držba v obci Kaluža je všeobecne rešpektovaná, predmetné nehnuteľnosti sú oplotené, sú na nich postavené stavby, konkrétne rodinný dom so súp. č. 56 – zapísaný na LV č. XXXX, kat. úz. Q., obec Q., okres A.,

ktorého podielovanými spoluvlastníkmi sú žalobkyňa v 1. rade a žalobkyňa v 2. rade, každá s podielom o veľkosti 1 k celku. Vlastnícke právo k spornej parcele nadobudol právny predchodca žalobkýň v 1. rade a 2. rade, ich otec O. G. titulom vydržania podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1150 Zb. v dôsledku dlhodobej nerušenej a všeobecne rešpektovanej držby. Predmetnú parcelu v roku 1879 nadobudol titulom kúpy dedo O. G.. B. O. G. sa ujal držby predmetnej parcely v roku 1956 na základe ústneho odovzdania od svojho otca, ktorý mu nehnuteľnosť prenechal z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu a ktorý ju predtým po svojom otcovi ako pôvodnom vlastníkovi taktiež dobromyseľne a nerušene užíval. Nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetnej parcele právnym predchodcom žalobkýň – O. G. titulom vydržania konštatoval už rozsudok Okresného súdu Michalovce, sp. zn. 7C 342/1981-34 zo dňa 30. 12. 1981, ktorý nadobudol právoplatnosť 22. 2. 1982. Tento rozsudok Okresného súdu Michalovce však nebol zapísaný do vtedajšej evidencie nehnuteľností, nakoľko bol vydaný v čase tvorby novej mapy veľkej mierky, tzv. THM, ktoré bolo v tom čase v obci Q. vykonávané v dôsledku zmien údajov v evidencii nehnuteľností. Tento rozsudok sa stal nevykonateľným z pohľadu možného zápisu do LV. Žalobkyne ako dedičky po pôvodnom vlastníkovi majú naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. OSP.

2. Pôvodne žalovaný v 5. rade Slovenský pozemkový fond vo svojom vyjadrení na č. I. 29 – 32 spisu okrem iného uviedol, že v uvedenej právnej veci z listín predložených žalobkyniami / rozsudok OS Michalovce, sp. zn. 7C 342/1981 / je zrejme, že žalovaní v 1. až 3. rade sú vlastníci so známym pobytom, prípadne majú právnych nástupcov /na LV č. XXX, vedení A., O. A. /. S poukazom na skôr uvedené je zrejme, že Slovenský pozemkový fond nie je pasívne legitimovaný na zastupovanie žalovaných v 1. až 3. rade. V danom prípade domnieka žalobkýň, že im vec patrí sa musí opierať o niektorý právny úkon alebo inú právnu skutočnosť na základe ktorej by podľa presvedčenia žalobkyne a ich predchodcov sporné pozemky nadobudli. Keďže oprávnená držba zahŕňa omyl držiteľa, ktorý sa oprávnené domnieva, že je vlastníkom držanej veci, tento omyl musí byť ospravedliteľný. V danom prípade, ak by žalobkyne opierali právnu držbu o niektorý právny úkon, ktorý by svedčil o poctivosti nadobudnutia spornej parcely, musela by držba spočívať v ospravedliteľnom omyle. Doposiaľ ani právni predchodcovia žalobkýň, ani žalobkyne nepreukázali, že sporný pozemok mali v oprávnenej držbe. Od roku 1950 bol prijatý zákon č. 141/1950 Zb. účinný od 1. 1. 1951, ktorý bol s účinnosťou od 1. 4. 1964 nahradený zákonom č. 40/1964 Zb., ktorý po rozsiahlych novelách platí do dnešného dňa, v ktorých bola jednoznačne upravená podmienka, že zmluvy o prevode nehnuteľností musia mať písomnú formu a pre účinnosť sa vyžadovala registrácia Štátnym notárstvom od 1. 1. 1993 do súčasnosti, zápis prevodu do katastra. Aj napriek neznanosti a nedostatku právnych znalostí žalobkýň a ich právneho predchodcu obidve právne normy sú dostatočne určité a zrozumiteľné a nerešpektovanie týchto zákonných požiadaviek má za následok vznik právneho omylu, ktorý nesie zreteľ na všetky okolnosti ospravedlnení. Dlhodobé a nerušené užívanie pozemku bez preukázania oprávnenosti vstupu do držby nemôže zakladať splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Právnym dôvodom vydržania nemôže byť to, že žalobkyne svoju dobrú vieru a dobrú vieru ich predchodcov odvodzujú od okolností, že sporný pozemok bol právnymi predchodcami žalobkýň, prípadne žalobkyniami užívaný v daných hraniciach v dôsledku oplotenia pozemku, ak chýba nadobúdací titul pre sporný pozemok.

3. Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 7C 541/2015 zo dňa 10. 11. 2016 vyzval žalobkyne v 1. rade až 3. rade, aby odstránili vady svojho podania, upresnili označenie žalovaných v 1. rade až 3. rade s predložením listinných dôkazov.

4. Žalobkyne podaním zo dňa 2. 1. 2017 na č. I. 49 spisu uviedli, aby súd konanie voči žalovanej v 2. rade zastavil, aby za žalovaného na jej miesto označil F. A., zároveň, aby zastavil konanie voči žalovanému v 3. rade a aby taktiež za žalovaného v 3. rade označil F. A..

5. Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 7C 541/2015 zo dňa 2. 2. 2017 odmietol podanie žalobkýň v 1. rade až 3. rade zo dňa 15. 12. 2015.

6. Proti skôr uvedenému uzneseniu tunajšieho súdu podali žalobkyne v 1. rade až 3. rade odvolanie zo dňa 27. 3. 2017 na č. I. 70 – 72 spisu v ktorom okrem iného uviedli, že s takto označenými žalovanými v 1. rade až 3. rade, ktorí sú zastúpení Slovenským pozemkovým fondom nemôže súd prvej inštancie

riadne konať. Ustálenie okruhu účastníkov a prípadne nesprávne zistenie tohto okruhu nie je vadou žaloby a nevytvára procesnú situáciu, ktorá by mala byť riešená výzvou na odstránenie väd podania alebo odmietnutia takéhoto podania.

7. Žalovaný v 5. rade - Slovenský pozemkový fond vo svojom vyjadrení k odvolaniu zo dňa 21. 9. 2017 na č. I. 78 spisu okrem iného uviedol, že z listín, ktoré predložili spolu žalobcovia je zrejmé, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú známi vlastníci so známym pobytom.

8. Žalobkyne v 1. rade až 3. rade k vyjadreniu Slovenského pozemkového fondu vo svojom podaní zo dňa 7. 11. 2017 na č. I. 79 spisu okrem iného uviedli, že právny nástupca pôvodne žalovaného v 2. rade v konaní riadne označený ako Zdeno Mindár. Účinne sa stal sporovou stranou, pretože súd prvej inštancie s ním na základe návrhu žalobkýň aj koná.

9. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5Co 18/2018 zo dňa 1. 6. 2018 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že postupom prvoinštančného súdu bolo znemožnené žalobkyniam uskutočniť procesné práva a došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pri formalistickom aplikovaní § 129 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

10. Podaním zo dňa 18. 7. 2017 žalobkyne na č. I. 90 spisu navrhli, aby súd postupom podľa § 179 CSP pribral do konania na strane žalovaných A. K., bytom M. N. D. XXXX/X, A., J. P., bytom H. D. XXX/XX, B., A. A., bytom Q. D. XX a F. A., bytom O. D. XXX s tým, že tieto osoby sú prichádzajúcim dedičmi po žalovanom v 3. rade - A. A., ktorý zomrel dňa XX. X. XXXX.

11. Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 7C 541/2015 zo dňa 11. 1. 2019 zastavil konanie proti žalovanej v 2. rade – J. L., žalovanému v 3. rade – A. A. s nepriznaním trov konania týmto žalovaným a zároveň pripustil do konania na strane žalovaných A. K., nar. XX. X. XXXX, bytom M. N. D. XXXX/X, A. ako žalovanú v 2. rade, A. A., nar. XX. X. XXXX, bytom Q. D. XX ako žalovaného v 3. rade a F. A., nar. X. X. XXXX, bytom O. D. XXX ako žalovaného v 6. rade.

12. Žalovaný F. A. vo svojom vyjadrení zo dňa 4. 2. 2019 na č. I. 102 uviedol, že súhlasí s prevodom podielu na parcele č. 21 v prospech žalobcov len vtedy, ak bude umožnený zápis č. X-96/2018/SY podľa novej úpravy.

13. Žalovaná A. K. vo svojom vyjadrení zo dňa 4. 2. 2019 na č. I. 103 spisu taktiež uviedla, že súhlasí s prevodom podielu na parcele č. 21 v prospech žalobcov len vtedy, ak bude umožnený zápis č. X-96/2018/SY podľa úpravy.

14. Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 7C 541/2015 zo dňa 4. 3. 2019 zastavil konanie proti žalovanému v 3. rade A. A., nar. XX. X. XXXX, bytom Q. a nepriznal mu právo na náhradu trov konania. K zastaveniu konania došlo z dôvodu § 61 CSP, nakoľko žalovaný A. A. zomrel dňa XX. XX. XXXX, t. j. pred jeho pripustením do konania.

15. Podaním zo dňa 25. 7. 2019 na č. I. 129 spisu žalobkyne navrhli, aby súd zastavil konanie voči žalovanému v 1. rade - E. L., nar. XX. X. XXXX v Q., dátum úmrtia X. XX. XXXX, proti žalovanej v 2. rade - J. L., nar. XX. X. XXXX v N., dátum úmrtia XX. X. XXXX a žalovanému v 5. rade – Slovenskému pozemkovému fondu, nakoľko už sú známi všetci žalovaní a nie je dôvod pre účasť v predmetnej právnej veci. Zároveň žalobkyne navrhli, aby súd do konania pribral na strane žalovaných po žalovanom v 1. rade, resp. jeho manželke J. L., ak je táto žalovanou v 2. rade, nakoľko na ostatnom uznesení tunajšieho súdu sp. zn. 7C 541/2015 zo dňa 4. 3. 2019 medzi žalovanými nenachádza a to : I. J. K., nar. XX. X. XXXX, bytom L. D. XXX, O. K., nar. XX. X. XXXX, bytom L. D. XXX a A. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. D.

XXX. Ide o vnukov a vnučku E. L. a jeho manželky J. L., R. S., teda navrhli, aby okruh strán sporu na strane žalovaných bol nasledovný: žalovaný v 1. rade I. J. K., žalovaný v 2. rade O. K., žalovaná v 3. rade A. Q., žalovaná v 4. rade A. K., žalovaná v 5. rade J. P., žalovaný v 6. rade F. A..

16. Okresný súd Michalovce uznesením sp. zn. 7C 541/2015 zo dňa 14. 9. 2019 zastavil konanie proti nebohému žalovanému v 1. rade E. L. a žalovanému v 5. rade – Slovenskému pozemkovému fondu, zároveň súd pripustil do konania na strane žalovaných ako žalovaného v 1. rade I. J. K., nar. XX. X. XXXX, bytom L. D. XXX ako žalovaného v 3. rade O. K., nar. XX. X. XXXX, bytom L. D. XXX a žalovanú v 5. rade A. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. D. XXX s nepriznaním náhrady trov konania žalovaným voči ktorým bolo zastavené konanie, t. j. Slovenskému pozemkovému fondu a nebohému E. L..

17. Žalobkyne vo svojom podaní zo dňa 7. 2. 2020 okrem iného uviedli, že vo veci sú splnené všetky podmienky, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Bolo totiž nepochybne preukázané, že právny predchodca žalobkýň splnil všetky podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetnej parcele vydržaním v dôsledku dlhodobej, dobromyseľnej a nerušenej držby. Táto sa udiala v roku 1956 na základe ústneho a neformálneho odovzdania od svojho otca O. G., ktorý mu nehnuteľnosť takto odovzdal v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu. Otec poručiťľa túto nehnuteľnosť dlhodobo užíval bez sporov a nedorozumení a prevzal túto nehnuteľnosť na základe kúpy v roku 1879, túto nehnuteľnosť užíval taktiež ako svoju vlastnú. Táto parcela však neprešla dedičským konaním. O tejto skutočnosti vedeli žalobkyne z ústneho podania od ich otca – poručiťľa a keď sa ujal užívania nehnuteľnosti v roku 1956, mohol si započítať dobu držby tejto nehnuteľnosti svojim otcom O. G. a splnil takto podmienky vydržania tejto parcely podľa tzv. Stredného občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. / § 115, § 116 ods. 1 a § 145 citovaného Občianskeho zákonníka /. Toto vlastnícke právo nadobudol aj poručiťľ O. G. k 1. 1. 1961 so zreteľom na ustanovenie § 566 ods. 1 tzv. stredného občianskeho zákonníka, teda po uplynutí 10 – ročnej vydržacej lehoty počítanej od 1. 1. 1951 / so započítaním doby držby svojho právneho predchodcu O. G., ide o tzv. kratšiu vydržaciú lehotu uvedenú v § 566 ods. 1 tzv. stredného občianskeho zákonníka, teda kratšiu v tom zmysle, že uhorské obyčajové právo platné na Slovensku do 1. 1. 1951 upravovalo 32 – ročnú vydržaciú lehotu vo vzťahu k nehnuteľnostiam. Nemožno mať žiadne pochybnosti, že predmetná parcela bola vždy vnímaná ako vlastníctvo rodiny Obšatníkových aj keď stav právny z hľadiska zápisov na LV tomu nezodpovedá. Práve preto bolo potrebné podať predmetnú žalobu. Treba tiež zdôrazniť, že daň z nehnuteľnosti vo vzťahu k predmetnej parcele platila vždy len rodina Obšatníkových, ale rozhodne nikdy nie žalovaní alebo ich právni predchodcovia. Poukázali na argumentáciu žalovaných na pojednávaní dňa 22. 1. 2020, kde ani jeden zo žalovaných vecne, právne a relevantne nespochybnil právny nárok žalobkýň. Celé desaťročia všetci obyvatelia Kaluže aj žalovaní rešpektovali držbu, resp. vlastníctvo rodiny G. k predmetnej parcele. V tomto kontexte treba podotknúť, že právo patrí bdelym. V tomto prípade sú spiacimi bdelymi žalobkyne a nie žalovaní.

18. Žalobkyňa v 1. rade A. B. vo svojej výpovedi pred súdom okrem iného uviedla, že predmetnú žalobu vo veci podali kvôli tomu, že v rámci dedičského konania po nebohom otcovi sa zistilo, že rodinný dom, resp. záhrada za rodinným domom, ktorá je oplotená približne 50 rokov, že táto v celosti nepatrí do dedičského konania po nebohom otcovi. Vzhľadom na tento stav, ktorý zistili a vzhľadom na List vlastníctva, ktorý im v tom čase bol známy, tak iná možnosť neprichádzala do úvahy, iba tá že podajú na súd žalobu o určenie rozsahu dedičstva po nebohom otcovi. Jej otec bol jedináčik, to znamená, že po ňom neprichádzali ďalší dedičia do úvahy s tým, že otcov otec – dedo O. G. zomrel v roku 1986 a po ňom prebehlo dedičské konanie v rámci ktorého dedičom bola jednak jeho manželka – babka s tým, že po dedovi jediným dedičom sa stal otec s povinnosťou užívacieho práva a dochovanie babky do smrti, ktorá mala zomrieť niekedy vo februári 1994. Od svojej mami vie, že to oplotenie, resp. tú záhradu užívali od čias od kedy sa vydala a to bolo v roku 1966. To znamená, že ten terajší stav je minimálne od roku 1966. Zároveň predložila čestné vyhlásenie p. T. U., nar. X. X. XXXX z ktorého je zrejmé, že ako osoba známa pomerov v obci Kaluža vyhlasuje na svoju česť a vedomie, že nehnuteľnosť, ktorá je zapísaná na LV č. XXXX, kat. úz. Q., okres A., ktorá bola napísaná na meno L. E., L. J., R. S., A. A. a J. P. viac ako 70 rokov riadne a v celosti užívala rodina O. G., nar. XX. X. XXXX, zomrelého dňa 24. 6. 1976.

19. Žalovaný v 1. rade J. K. vo svojej výpovedi pred súdom okrem iného uviedol, že do času do kedy sa nich nenakontovali žalobkyne nevedeli o tom, že ich právni predchodcovia, t. j. dedko a babka mali nejaký podiel na záhrade právneho predchodcu žalobkyne. Nevedel uviesť kedy a za akých okolností došlo k rozdeleniu toho jedného celku o ktorom sa zmienil.

20. Žalovaný v 3. rade O. K. vo svojej výpovedi pred súdom uviedol, že doma má kúpnu zmluvu na základe ktorej jeho starý otec odkúpil parcely od A.. Uviedol, že si pamätá ako starý otec žalobkyne v 1. rade na tom pozemku v 60 – tých rokoch zbúral starý a postavil nový rodinný dom, avšak nevedel na základe akého stavebného povolenia, keď tie pozemky nemali byť v tom čase a doposiaľ nie sú vysporiadané.

21. Žalovaná v 4. rade vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že nemá vedomosť o tom, aby jej pradedko odpredal časť parcely pradedkovi žalobkyne v 1. rade a neverí tomu, že pokiaľ by k tomu došlo a boli by vyplatené peniaze, tak že by o tom nebola spísaná nejaká kúpna zmluva. Od svojej babky mala vedomosť, že právni predchodcovia žalobkyň mali spory ohľadom tohto pozemku.

22. Žalovaný v 6. rade F. A. vo svojej výpovedi pred súdom uviedol, že tiež od babky má informáciu o tom, že medzi právnymi predchodcami žalobkyne a právnymi predchodcami jeho bola určitá nevraživosť ohľadom pozemkov, resp. hranice medzi pozemkami.

23. Svedkyňa A. I. J. Q. vo svojej výpovedi pred súdom okrem iného uviedla, že nemá vedomosť o tom, že by bol niekto iný užíval túto nehnuteľnosť, ktorú užíval p. E. G. O.. V Kaluži býva asi od roku 1994.

24. Podľa § 137 z CSP Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o
a) splnení povinnosti,

b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,

c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo

d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

25. Podľa § 115 zákona č. 141/1950 Zb. Stredného občianskeho zákonníka vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

26. Podľa § 118 zákona č. 141/1950 Zb. ustanovenia o vydržaní vlastníckeho práva platia obdobne o vydržaní iných vecných práv.

27. Podľa § 145 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným.

28. Podľa § 145 ods. 2 zákona č. 141/1950 Zb. v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

29. Podľa § 566 ods. 1 zákona č. 141/1950 Zb. lehota, ktorá začala bežať pred 1. januárom 1951, sa skončí, ak tento zákon určuje kratšiu lehotu, najneskoršie uplynutím tejto kratšej lehoty, počítanej odo dňa 1. januára 1951; ak určuje dlhšiu lehotu, uplynutím tejto dlhšej lehoty, počítanej odo dňa, keď lehota začala bežať.

30. Podľa § 566 ods. 2 zákona č. 141/1950 Zb. to isté platí o vydržacej a premlčacej dobe.

31. Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

32. Podľa § 129 ods. 2 Občianskeho zákonníka držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

33. Podľa § 133 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak sa hnutelná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo prevzatím veci, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

34. Podľa § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností podľa osobitných predpisov, ak osobitný zákon neustanovuje inak. 2a)

35. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

36. Podľa § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125).

37. Podľa § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

38. Podľa § 134 ods. 4 Občianskeho zákonníka pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

39. Súd v danom prípade mal za to, že žalobkyne v zmysle § 137 písm. c/ CSP majú naliehavý právny záujem na podaní predmetnej žaloby, nakoľko takéto rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu vlastníckych práv v Katastri nehnuteľnosti na základe vykonaného dedičského konania po neb. O. G..

40. Vykonaným dokazovaním, výsluchom strán konania, oboznámením s listinnými dôkazmi súd mal za to, že žaloba žalobkyň nie je dôvodná.

41. Žalobkyne v predmetnej veci odvodzujú vlastnícke práva od inštitútu vydržania v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka, ako originálneho spôsobu nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorého účelom je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci vykonanej po zákonom stanovenú dobu. Funkciou vydržania je umožniť nadobudnutie vlastníctva držiteľovi, ktorý vec dlhodobo ovláda v dobrej viere, že je jej vlastníkom, pričom táto dobrá viera / dobromyseľnosť/ je podľa platnej úpravy daná so zreteľom na všetky okolnosti. V prípade, že zmluva je neplatná, do ktorej nemohol nadobúdateľ pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť alebo ak tu výnimočne nadobúdacie titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že tu takýto titul je stane sa nadobúdateľ veci oprávneným držiteľom a pri splnení ďalších podmienok ju vydrží.

42. Okrem spôsobilého predmetu vydržania a spôsobilého subjektu vydržania základnými podmienkami vydržania sú oprávnená držba a nepretržitosť tejto oprávnenej držby počas celej zákonom ustanovenej doby.

43. Vychádzajúc z ustanovenia § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 OZ, oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť preto znamená, že držiteľ je ohľadne existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska a v danom prípade osobného presvedčenia účastníka a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej /

normálnej/ opatrnosti , ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať nemá, prípadne nemohol mať po celú vydržaciu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí.

44. O dobromyseľnosti môžeme hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pri tom o omyl ospravedliteľný. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že myliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na všetky okolnosti od každého požadovať. Omyl môže byť nielen skutkový ale aj právny. Právny omyl spočíva v neznalosti alebo neúplnej znalosti všeobecne záväzných predpisov a z toho vyplývajúceho nesprávneho posúdenia právnych dôsledkov právnych skutočností.

45. Vzhľadom na všeobecne uznávanú zásadu ignorantia iuris non excusat / neznalosť zákona neospravedlňuje/ nie je ospravedliteľný právny omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ ujal držby. Len výnimočne možno takýto omyl ospravedlniť a to v prípadoch, keď znenie zákona je nejasné a pripúšťa rôzny výklad.

46. V danom prípade podľa tvrdenia žalobkyní sa porúčiteľ žalobkyní ujal užívania nehnuteľnosti v roku 1956 a mohol si započítať do držby tejto nehnuteľnosti držbu svojho otca O. G., ktorý užíval predmetnú nehnuteľnosť asi od roku 1936 potom, ako ju dostal od svojho otca O. G., ktorý ju užíval od roku 1879 na základe kúpy. Porúčiteľ žalobkyní sa ujal držby v roku 1956 na základe ústneho a neformálneho odovzdania od svojho otca O. G.. Vlastnícke právo k nehnuteľnostiam mal nadobudnúť porúčiteľ žalobkyne O. G. k 1. 1. 1961 so zreteľom na ustanovenia § 566 ods. 1 tzv. Stretného občianskeho zákonníka, teda po uplynutí 10 – ročnej vydržacej lehoty počítanej od 1. 1. 1951 so započítaním doby držby svojho právneho predchodcu O. G..

47. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania porúčiteľ žalobkyní mal vstúpiť do dobromyseľnej a nerušenej držby spornej nehnuteľnosti v roku 1956 s tým, že do vydržacej doby si mohol započítať dobu oprávnenej držby tejto nehnuteľnosti svojho otca O. G.. Žalobkyne odvodzujú oprávnenosť držby právnych predchodcov O. G. a to jeho otca O. G., deda porúčiteľa O. G., ktorý sa ujal držby tejto parcely a to O. G. kúpou v roku 1879. Žalobkyne okrem tvrdenia kúpy predmetnej nehnuteľnosti ich právnym predchodcom a to O. G. v roku 1879, nepreukázali žiadnym listinným dôkazom titul nadobudnutia, t. j. kúpnu zmluvu a skutočnú držbu tejto nehnuteľnosti, postupne O. G., O. G. a potom ich otcom O. G., ktorý sa mal ujať držby tejto nehnuteľnosti v roku 1956.

48. Výpoveď svedkyne A. I. J. Q. a čestné vyhlásenie T. U. nepreukázali titul držby porúčiteľa žalobkyní a taktiež ani skutočnú držbu nehnuteľností právnych predchodcov porúčiteľa žalobkyní. Súd zároveň poznamenáva, že rozsudok sp. zn. 7C 342/81 zo dňa 30. 12. 1981 v spojení s opravným rozsudkom zo dňa 1. 2. 1982 sa týkal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti EN 66 – roľa o výmere 501 m², ktorá bola vytvorená z časti nehnuteľnosti zapísanej v zápisnici č. 134, kat. úz. Q., parc. č. 21 s tým, že tento rozsudok mal konštatovať všetky uvedené okolnosti tvrdené okolnosťami tvrdené žalobkyňami v tejto žalobe a potvrdzovať nadobudnutie predmetnej parcely dedom porúčiteľa žalobkyní, t. j. O. G. na základe kúpnej zmluvy z roku 1879, ktorá sa týka ako už bolo skôr zmenené výmery 501 m², avšak predmetom žaloby v predmetnej veci je parcela registra EKN č. 21 – zastavané plochy a nádvorcia o výmere 1 788 m², zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. Q., obec Q., okres A.. Zároveň celková výmera v zmysle skôr uvedeného rozsudku sp. zn. 7C 342/81 predstavovala 1 523 m². Z predmetného rozsudku je zrejmé, že právní predchodcovia porúčiteľa žalobkyní v roku 1879 odkúpili 1/3 nehnuteľnosti, čomu zodpovedal aj výrok uvedeného rozsudku a nie celú nehnuteľnosť, ktorá zodpovedá výroku predmetnej žaloby. S poukazom na uvedené ani predmetný rozsudok sp. zn. 7C 342/1981 Okresného súdu Michalovce nepreukazuje existenciu titulu držby porúčiteľa žalobkyní /spis sp. zn. 7C 342/1981 nebolo možné pripojiť z dôvodu jeho skartácie /.

49. V čase, keď sa mal ujať držby spornej nehnuteľnosti porúčiteľ žalobkyní platil zákon č. 141/1950 Zb., t. j. Stredný občiansky zákonník účinný od 1. 1. 1951, ktorý bol nahradený zákonom č. 40/1964 Zb. s účinnosťou od 1. 4. 1964, t. j. Občiansky zákonník.

50. Súd poznamenáva, že vydržanie je originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok / týkajúcich sa držby držiteľa, predmetu držby a vydržacej doby/. Dochádza k nemu priamo zo zákona. Podmienky vydržania sú pri tom stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne – ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu. Termínovou právnou úpravou / obyčajové právoplatné na Slovensku do 31. 12. 1950, ďalej § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ustanovením § 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., § 135 Občianskeho zákonníka v znení do účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., § 134 Občianskeho zákonníka v znení od 1. 1. 1992 / je oprávnenosť držby jednou z podmienkou nadobudnutia vlastníctva k vydržaniu.

51. Podľa Obyčajového práva platného na Slovensku do 31. 12. 1950 nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zapísania do pozemkovej knihy ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju v pokojnej držbe. Nehnuteľnosť musel užívať vo svojom mene a nie v mene iného, prípadne ako požívateľ alebo užívateľ. Vlastnícke právo nemohol vydržať kto nebol dobromyseľný, kto už na začiatku držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne prípadne vedel, že nehnuteľnosť patrí inému. Podobné podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určoval aj Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb. / § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s § 145 /, vlastníctvo mohol nadobudnúť ten, kto nehnuteľnosť oprávnenne držal po dobu 10 rokov, pričom za oprávneného sa považoval ten, kto bol so zreteľom na všetky okolnosti v dobrom úmysle, že mu vec patrí. Medzi požiadavku dobromyseľnosti alebo uvedených právnych úpravách bol rozdiel v tom, že Obyčajové právo vyžadovalo dobromyseľnosť pri nástupe držby, kým podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. bola potrebná počas celého priebehu vydržacej doby. Pre oboch platila zásada, že kto nadobudol oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa mohol si započítať vydržaciú dobu svojho predchodcu.

52. Za držiteľa sa považuje osoba, ktorá fakticky ovláda vec. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle vyjadruje vnútorný stav / psychický / za držiteľa, ktorý sám o sebe nemôže byť predmetom dokazovania. Toto vnútorné presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne a že si neprisvojuje cudziu vec sa však navonok prejavuje jeho konkrétnym správaním a to už môže byť predmetom dokazovania a posudzovania. Posúdenie, či držiteľ v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne a nie iba z osobitného hľadiska samého účastníka. Vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri držbe / normálnej / opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať nemal alebo nemohol mať po celú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec / právo / patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť k právnemu dôvodu / titulu / k vzniku vlastníctva. Dobrá viera zaniká v okamžiku, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vykonať po tom, čo mu vec právom patrí. Na tom nič nemení skutočnosť, že držiteľ bol aj naďalej / subjektívne / v dobrej viere.

53. Vychádzajúc zo skôr uvedených skutočností a dôkazov, žalobkyne nepreukázali existenciu titulu nadobudnutia vlastníckeho práva právnym predchodcom poručiteľa žalobkyní O. G. a to kúpnu zmluvou z roku 1879. S poukazom na uvedené žalobkyne nepreukázali existenciu skutočností, od ktorej by sa mohlo vyvodzovať, že podkladom držby poručiteľa žalobkyní a jeho právnych predchodcov bol právom uznávaný titul oprávnenej držby. V danom prípade oplotenie pozemku a jeho užívanie alebo platenie dane z nehnuteľnosti nemôže byť samo o sebe podkladom pre vydržanie, ak subjektívny pocit držiteľa nie je vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva /rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 260/2008 /.

54. Podľa Občianskeho zákonníka č. 141/1950 účinného od 1. 1. 1951 a taktiež následného Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. účinného od 1. 4. 1964 bola jednoznačná úprava v tom zmysle, že zmluvy o prevode nehnuteľnosti musia mať písomnú formu. Neskôr podľa Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. okrem toho prevod nehnuteľnosti musel byť registrovaný Štátnym notárstvom v zmysle zákona č. 95/1963 Zb. To znamená, že ani ústne odovzdanie užívania nehnuteľnosti v roku 1956 poručiteľovi žalobkyní a jej následnú držbu nie je možné kvalifikovať ako dobromyseľnú, nakoľko vychádzajúc z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 283/2009 / RS 73/2015 /, 4Cdo 361/2012 / R 74/2015 /, 3 Cdo 49/2010, 3 Cdo 97/2009 oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky nehnuteľnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom nemôže byť ten, kto do jej držby

vstúpil s účinnosťou Občianskeho zákonníka v znení do 31. 12. 1991 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzatvorená v písomnej forme, čo je tento prípad.

55. S poukazom na skôr uvedené, súd rozhodol v zmysle výroku tohto rozsudku a zamietol žalobu žalobkyní ako nedôvodnú.

56. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešným v spore žalovaným súd nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko títo si náhradu trov konania neuplatnili.

Poučenie:

Odvolať sa môže v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolať treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolať možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.